

Kulturverksamhet

5 Folk Festival firar nationaldagen

5 Folk Festival deltar i nationaldagsfirandet den 6 juni i Skarpnäck. Firandet pågår mellan kl 12-18 i och utanför Skarpnäcks Kulturhus. På festivalens två scener framförs såväl sång och dans som cirkus och tal. I foajén ges gratis danslektioner av danspedagoger i såväl finsk tango som klezmerdans.

För komplett program, se tinyurl.com/jgrp9r8.

Mer information finns även på festivalens facebook sida:

www.facebook.com/5FOLKFESTIVAL/.

Sophelikoptern – ny film på romani

En gigantisk container lossnar från en helikopter med ett fruktansvärt brak. Samtidigt vaknar en gammal romsk kvinna med en enorm saknad efter sin gamla väggklocka. Klockan har varit hos urmakaren i över ett år. Nu måste den hem. Hon ringer ett barnbarn som lovar att ta hem klockan. En 103 mil lång resa genom Sverige kan börja. Regissören Jonas Selberg Augustsén har i sin nya film valt att arbeta på romani. Filmen, som redan rönt stor uppmärksamhet runtom i världen när den visats på festivaler, har biopremiär den 27:e maj. För mer information, se

www.facebook.com/sophelikoptern/

Riddu Riddu – internationell urfolksfestival

Urfolksfestivalen Riddu Riddu firar i år 25-årsjubileum. Festivalen hålls som vanligt i Nord-Troms i Norge, i år mellan 13:e och 17:e juli. Programmet innehåller konstutställningar, litteratur, scenkonst, musik, filmprogram, seminarier, kurser och mycket mer.

För mer information, se riddu.no/nb.

Giron sámi teáhter på turné

Under sommaren är Giron sámi teáhter på turné i norra Sverige med föreställningen Doala Dolat Heakkas / Håll Elden Levande av Ailo Gaup. Föreställningen är en resa in

i journalisten, författaren, teaterpionjären och noaidi, shamanen Ailo Gaups litterära värld, ackompanjerad av jojk och musik. Under juni och juli kommer föreställningen bland annat att sättas upp i Kiruna, Tärnaby och Karesuando. För mer information, se samiteahter.org/events/.

Vernissage: Sofia Ricklund Lidgren

Sofia Ricklund, som deltog i Konstfacks vårutställning förra året under parollen "I can't stop thinking about women and sami handicraft" ställer nu ut sin feministiska sameslöjd på Tráhppie i Umeå.

Tid: 17 juni, 12-14

Plats: Kulturhuset Tráhppie, Helena Elisabeths Väg 4, Umeå.

För mer information, se

<http://www.sahkie.se/event/vernissage-sofia-ricklu>.

Från tradition till förnyelse – utställning av samiska shamantrummor

Ola Stinnerbom är en samisk allkonstnär, framförallt känd som dansare och koreograf, men även jojkare, sami duodji/sameslöjdare och trummakare. Hans turnerande utställning av unika nytillverkade shamantrummor visas fram till 3 juni på 3:e Våningen i Göteborg.

För mer information, se

<http://www.3vaningen.se/shamantrummor.html>.

Familjekul på Judiska Museet

I juni infaller den judiska högtiden Shavuot – men vad firas egentligen? Är det sommaren, blommorna, den sista skörden eller nedtecknandet av de tio budorden? Har det nånting med den kristna pingsten att göra? Kom till Judiska Museet med familjen och få svar på dina frågor, pyssla med en blomsterkrans i papper, eller ta en shavuotfika i caféet.

För program, se <http://www.judiskamuseet.se/index.php/program/>.

Tid: söndag 12 juni kl.13.00

Plats: Judiska Museet, Hälsingegatan 2, Stockholm

Jewess visar Yentl

Den feministiska filmklubben Jewess anordnar sin tredje och för terminen sista filmkväll och visar denna gång Yentl med Barbara Streisand. Filmen utspelar sig i Polen i början av 1900-talet och handlar om Yentl – en judisk kvinna som helst av allt vill studera judendom och torah. Men kvinnor under den tiden var inte tillåtna att studera judendomens heliga skrifter, så hon klär ut sig till man och börjar studera på en judisk yeshiva. Efter filmen diskuteras feministiska frågor kopplat till identitet och filmens tema. Jewess är öppet för alla tjejer eller transpersoner med judisk koppling, oavsett ålder.

Tid: Tisdag 31 maj, 18.00.

Plats: Judiska församlingen, Stockholm
Gratis inträde. Anmälan görs till [kul-tur\[al\]jfst.se](http://kul-tur[al]jfst.se) (skriv även om du är allergisk eller har specialkost).

Juniorläger med Svenska Kyrkan i Övertorneå

Övertorneå församling och Svenska kyrkan i Luleå stift anordnar sommarläger för barn födda 2004, 2005 och 2006 och som vill uppleva allt möjligt under några roliga sommarlovsdagar. Lägre kommer att vara på svenska men ha inslag av finska, meänkieli, engelska och andra språk. Även barn som bor utanför församlingen är välkomna att delta i vuxens sällskap. Sista anmälningssdag är 8 juni. För mer information, se www.overtorneaforsamling.se/285-flerspraktigt-juniorlaeger-16-18-juni-2016-seskaroe-laegergard.

Seminarier, föreläsningar och kurser

Gaaltje anordnar samiska sommarkurs

Gaaltje sydsamiskt kulturcentrum bjuder in dig som vill lära dig mer om det samiska samhället, den samiska kulturmiljön, språket och kulturen. Under fem dagar gör deltagarna besök i samiska kulturmiljöer, lyssnar till föredrag om samhälle, kultur, näring och språk samt smakar det samiska köket. Kursen riktar sig till såväl samer som andra.

För mer information, anmälan och kontaktuppgifter, se <http://gaaltje.se/onebmedia/Sommarkurs.pdf>.

Svenska Jiddishförbundets sommarseminarium

Just nu håller programmet för Jiddischförbundets sommarseminarium på att sättas ihop. Klara gäster är bland annat Dr. Sheva Zucker (chefredaktör för Afn Kobi WeitznerShvel och ordförande League for Yiddish), Kobi Weitzner, jiddischer teaterguru från Polen och den tyske jiddischsångaren, Cabaret-artisten och skådespelaren Karsten Troyke.

Seminarier hålls 5-7 augusti. För uppdateringar, se www.jiddischforbundet.se.

Kurs i lulesamiska i praktisk läringssituation

Sámi allaskuvla / Sámi University of Applied Sciences ger till hösten en introduktionskurs till lulesamiska vid Samernas Utbildningscentrum i Jokkmokk. Kursen är för personer som varken kan prata eller skriva på samiska, men vill lära sig språket från grunden. Kursen fokuserar på lärande genom praktiskt arbete. Sista anmälningssdag är 5 juni. För mer information, se <http://samas.no/nb/studier/lulesamiska-i-praktisk-laringsituation-introduktionsstudie-del-1>.

Nya publikationer

Svenska kyrkans vitbok om Samer

I april utkom Svenska kyrkans vitbok, en vetenskaplig antologi i två band med titeln De historiska relationerna mellan Svenska kyrkan och samerna. Vitbokens mål är att redovisa de kränkningar och oförrätter som kyrkan gjort sig skyldig till och granska kyrkans skuld och sitt ansvar mot samerna i ett kolonialt förflutet. Vitboken ges ut på Artos förlag och har producerats i samarbete med institutionen för idé- och samhällsstudier vid Umeå universitet. Den består av två band med ett 30-tal artiklar om sammanlagt cirka 1300 sidor, inklusive översättningar till flera samiska språk. I vitboksprojektet ingår även en populärversion som utkommer under hösten 2016. Vitboken kan beställas från förlaget på <http://www.artos.se/lutherska-traditionen/de-historiska-relationerna-mellan-svenska-kyrkan-och-samerna>.

Mona Mörtlunds diktsamlingar ges ut på finska

Två av den tornedalska författaren och poeten och Mona Mörtlunds diktsamlingar Morgonnatt och Mörtlunds Mona finns nu utgivna i en enda finsk volym, med titeln *Muistan mettäaukion*. Boken kan beställas direkt från förlaget Väyläkirjat på www.vaylakirjat.fi eller från Svenska Tornedalingars Riksförbund på www.str-t.com/shop/.

Information och aktualiteter

Minoritetsspråkspris till Susanne Sznajderman-Rytz

Susanne Sznajderman-Rytzs mottog årets Minoritetsspråkspris på Språkrådets årliga konferens Språkrådsdagen som hölls 28 april. Priset delades ut av kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke och juryns motivering löt: ”Susanne Sznajderman-Rytz har med sitt engagemang, som spänner över två decennier, skapat en plattform för ett minoritetsspråk som gav ett utslocknande intryck på ytan, men som visade sig brinna och skapa glöd hos dem som ägde kulturarvet och språket.”

Studie om samer med funktionsnedsättning

Regeringen har beslutat att det ska göras en studie om hur livssituationen ser ut för samer med funktionsnedsättning i de samiska förvaltningskommunerna. Nordens Valfärdscenter ska genomföra en studie om hur livssituationen ser ut för samer med funktionsnedsättning och deras anhöriga i de samiska förvaltningskommunerna då det i dag saknas tillräckliga kunskaper. Studien kommer att bestå av en enkät till de samiska förvaltningskommunerna med frågor som rör: LSS-insatser och behov av samiska språket, kunskap om samiskt liv och kultur bland personalgrupperna, riktad verksamhet utifrån funktionshinderspersion till samisk befolkning, hemsjukvård, förskola- och skola, särskilt stöd och specialpedagogik samt arbete och sysselsättning.

Fem kommuner beviljas bidrag för romsk inkludering

Borås, Gävle, Haninge, Stockholm och Uppsala beviljas en halv miljon kronor var för att medverka i en utvecklingsverksam-

het för romsk inkludering på kommunal nivå under två år. Bidraget ska användas till att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering inom de sex områden som pekas ut i regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56): utbildning, arbetsmarknad, hälsa, socialtjänst, bostad och civilsamhällets organisering.

Romskt liv – fotografier som minns

Romska Kulturcentret i Malmö och Helsinglands museum har inlett ett samarbete med att samla in och digitalisera romska fotografier för att bevara för framtiden. Insamlingen pågår i hela landet och alla slags fotografier med romer är av intresse. Alla format tas tacksamt emot. Det går även bra att få tillbaka fotografier om man vill det. För mer information, se romskabilder.se/sv/

Alice Bah Kuhnke firar med tornedalingarna

Den 15 juli firas tornedalingarnas dag. I år besöker kultur- och DEMOKRATIMINISTERN Övertorneå i samband med firandet. Hon kommer att besöka föreningen Meänmaa den 14 juli och hålla ett anförande i Övertorneå den 15 juli. Hon kommer även att göra ett besök hos Svenska tornedalingars riksförbund, STR-T.

Sinne – rekryteringsförmedling för finska, samiska och meänkieli

Sinne är en rekryteringsförmedling som fokuserar på flerspråkighet, och då främst finska, samiska och meänkieli. På företagets hemsida finns platsannonser som efterfrågar flerspråkighet. www.sinneworks.se/arbetsannonser/

På TV och webben

Magiska skrinet: Di farkishefte pishke

På Sveriges Radios hemsida kan man lyssna (och ladda ner) avsnitt av det jiddischspråkiga barnprogrammet Di farkishefte pishke. I senaste avsnittet, sänt 23 april, läser Susanne Sznajderman-Rytz Sarah Schulmans och Karl Kjälls nyskrivna saga Dos Nisele – Nöten. <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt?programid=3248>.

Den första juni 2000 trädde den svenska ratificeringen av Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk samt Ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter i kraft. Därigenom erkände Sverige fem nationella minoriteter och minoritetsspråk: judar/jiddisch, romer/romani, samer/samiska, sverigefinnar/finska och tornedalingar/meänkieli.

NAMIS syftar till att förbättra möjligheterna för forskningssamarbete inom temaområdena nationella minoriteter, minoritetsspråk och minoritetskulturer. Vi vill fungera som forum för kunskapsutbyte med minoritetsorganisationer, statliga organ och myndigheter som sysslar med språkliga och kulturella frågor, samt med praktiker verksamma inom området kulturell och språklig revitalisering.

UR: De nationella minoriteternas kamp från förtryck till rättigheter

UR Skola har en hemsida som riktar sig till lärare och som samlar klipp och program som rör nationella minoriteter. Flera av klippen fungerar i mer än ett ämne.
<http://urkola.se/Inspiration/De-nationella-minoriteternas-kamp-fran-fortryck-till-rattigheter>.

Sametingets ordböcker som app i din mobil

Nu kan du använda sametingets ordböcker i en app för mobiler och surfplattor. Appen ges ut av Samiskt språkcentrum som är en del av Sametinget. I appen kan du söka både på svenska och på samiska och det är lätt att växla mellan språken. Appen hämtar data från Sametingets webbbordbok och innehåller för närvarande sydsamiska och lulesamiska ord.

För mer information: Anders Östergren, Samiskt Språkcentrum, 070 – 598 40 09
anders.ostergren@sametinget.se.

SVT Play: Biebbmo – mat, tradition, trend

Biebbmo är det samiska ordet för mat. Med stor kunskap och ett helt livs erfarenhet lotsar Greta Huuva genom samisk mat-tradition och det samiska landskapet. En film av Tor Lundberg Tuorda.

<http://www.svtplay.se/video/3183455/biebbmo-mat-tradition-trend/biebbmo-mat-tradition-trend-avsnitt-1?info=visa>.

Stolt Jude – men försiktig

Regissören Suzanne Schönkopf, har filmat och intervjuat unga svenska och norska judar om deras liv och hur det är att vara ung jude i Sverige och Norge. I 30 minuter får du se dessa unga människor berätta om sitt liv, hur de ser på fördomar och judar och om deras framtid. Filmen finns att se i sin helhet på vimeo.com/159554908.

Amanda längtar – barnprogram på jiddisch

Lilla Amanda längtar alltid till nästa årstid och hennes drömmar är alltid fulla av fina naturbilder, blommor, bär och svamp. Naturdokumentära program byggda av naturbilder från svensk natur i norr och söder.

urkola.se/Produkter/194734-Amanda-langtar-jiddisch-Varen.

SVT Meänkieli: Skotargalen

Snöskotern är för många en självklar del av livet i norr. I serien skotergalen möter tittaren människor som har skotern som livsstil. Tjejerna i Botoxriders älskar fart och lössnö. Sebastian får en adrenalinkick av att hoppa trettio meter på en skotercrossbana och för Tage är skotern en väg ut till naturen och dess rikedomar.

Serien kan ses på SVT Play:
www.svtplay.se/skotergalen.

NAMIS Forum för nationella minoriteter i Sverige

Hugo Valentin-centrum

Adress:
Thunbergsv. 3D
Box 521
SE-751 20 Uppsala
Tel: 018-471 23 59
Fax: 018-471 23 63

Kontaktpersoner: För ytterligare information eller deltagande i nätverket kan du vända dig till doc. Satu Gröndahl, tfn 018-471 63 96 (e-post: satu.grondahl@valentin.uu.se).

Du som vill bidra med information till nyhetsbrevet, vänligen kontakta Leena Huss, tfn 018-471 23 61 (e-post leena.huss@valentin.uu.se).

